

Na základě hodnocení skladby kamenů tvořících obvodové zdívo šibenice lze vymezit dvě zděné stavební fáze. Pozůstatkem nejstarší dřevěné šibenice je sloupová jáma utěsněná kameny. Nález lidské kosti mezi kameny, a také nález kostí uložených v jámě zasahující pod zdívo, dokládá výkon hrdelního práva v období před vybudováním kamenné i dřevěné šibenice, rámcově již v 15. století. Osteologický materiál je tvořen především rozptýlenými lidskými a zvířecími kostmi. Několik anatomických celků (částí skeletů) dokládá praktiky realizovaných poprav, kdy tělo oběšence viselo na šibenici až do samovolného rozpadu, a následně bylo v šibenici zahrabáno celé nebo jen jeho části (Pěnička 2020; 2021).

Literatura

- Pěnička, R. 2020:** *Bystřice nad Pernštejnem. Spojence/Šibeniční hora – šibenice*. Rkp. nálezné zprávy, č. j. 1024/20. Uloženo: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.
- Pěnička, R. 2021:** Nové poznatky o šibenici v Bystřici nad Pernštejnem. *Anthropologia integra* 12(1), 21–29. Dostupné také z: https://journals.muni.cz/anthropologia_integra/article/view/14035.

Summary

In 2020, a rescue excavation of the remnants of the gallows, the internal area and the immediate vicinity took place in the Bystřice nad Pernštejnem cadastral area (Žďár nad Sázavou District), in “Spojence” field (“Šibeniční hora”), southeast of the built-up area. The archaeological material and osteological finds (Fig. 57) can generally be dated from the 15th to the 17th century.

Robin Pěnička, Jiří Kala, Josef Unger

Čechtín (okr. Třebíč)

Kukla, parc. č. 97/1.

Novověk. Areál nezemědělské výroby, areál těžby. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: neodebrány.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2906789N, 15.8188353E

Zhruba v půli cesty mezi Čechtínem a místní samotou Kuklou leží na levém břehu Leštinského potoka reliktní jámové pece pravouhlochého tvaru o rozměrech cca 5 × 5 m, který v minulosti porušila lesní cesta. V odvalu komunikace leží kusy vypálené mazaniny, části kamenné konstrukce a nedopaly vápna v podobě místních krystalických vápenců, které byly těženy asi ve třech mělkých jámových lomech v pásu lesního svahu počínajícím nad pecí a pokračujícím směrem k usedlosti č. p. 8. Nepočtené zlomky pálených cihel nevyklučují, že pec mohla mít i konstrukci kombinovanou z kamenů a cihel.

Nález může být předběžně spojen s výstavbou panského dvora a pivovaru na trebičském panství rodu Waldsteinů (od r. 1556). Vzhledem k jedinému nejbližšímu zdroji karbonátových surovin k historické části obce nelze vyloučit ani výrobu stavebního vápna určeného pro výstavbu a údržbu původní zemanské tvrže vládků z Čechtína, zmiňované v letech 1406 a 1418 (Šemík z Čechtína). Od 60. let 15. století měli ve vlastnictví tvrz Hrubšičtí z Čechtína a od 1. poloviny 16. století ji spravoval trebičský velkostatek (Hosák, Zemek 1981, 80; Dvorský 2008, 214–217; Mezlíková 2014, 14).

Literatura

- Dvorský, F. 2008:** *Vlastivěda moravská. Třebíčský okres*. Brno: Městský úřad.

Hosák, L., Zemek, M. 1981: *Hradky, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (I), Jižní Morava*. Praha: Nakladatelství Svoboda.

Mezlíková, P. 2014: *Komunální heraldika měst a obcí okresu Třebíč od roku 2000 do 2005*. Rkp. bakalářské práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Uloženo: Ústav pomocných věd historických a archivnictví Masarykovy univerzity. Dostupné také z: <https://is.muni.cz/th/nhebb/>.

Summary

The remnant of a rectangular pit limekiln with the dimensions of c. 5 × 5 m disturbed by a forest road in the past was discovered on the left bank of Leštinský Stream in Čechtín cadastral area (Třebíč District). Crystalline limestone was quarried in three shallow pit quarries in a forest slope strip beginning above the kiln and continuing towards homestead No. 8. The find can be tentatively associated with the reconstruction of the local keep and, subsequently, the construction of a manorial brewery managed by the Třebíč manor farm estate from the first half of the 16th century (Hosák, Zemek 1981, 80; Dvorský 2008, 214–217; Mezlíková 2014, 14).

Petr Kos

Čelechovice na Hané (okr. Prostějov)

Ul. Hliníky; „U Kostipalny“, parc. č. 934.

Vrcholný středověk. Vesnice/městečko. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 320.014–320.016.

Lokalizace: S-JTSK – -559377.76, -1128637.24

Dne 6. 10. 2020 proběhl drobný záchranný archeologický výzkum vyvolaný stavbou „Čelechovice n. H., úprava DS NN, Omelka (č. stavby 104005331)“. Tato byla realizována v severní části obce v ulici Hliníky (v blízkosti tzv. „Kostipalny“; kde byla v minulosti zachycena sídlištní jáma únětické kultury starší doby bronzové, např. Gottwald 1924, 62). V blízkosti Domu pro seniory liniový výkop určený k pokládce zemních kabelů distribuční sítě nízkého napětí protnul ojedinělou jámu obsahující vedle kamenů a zvířecích kostí též zlomek keramické nádoby náležející rámcově do vrcholného středověku.

Literatura

- Gottwald, A. 1924:** *Pravěká sídliště a pohřebiště na Prostějovsku*. Prostějov: J. F. Buček.

Summary

On 6 October 2020, an excavation took place in the northern part of Čelechovice na Hané (Prostějov District), where a line trench dug for laying underground cables for the low-voltage distribution network intersected an isolated pit. This contained stones and animal bones as well as a fragment of a ceramic vessel, which can be generally dated to the High Middle Ages.

Pavel Fojtík